

Marleen Felius: hofschilderen

In de Hall of Fame hangen de portretten van alle NRM-koninginnen

Opnieuw zal ze de kampioenskoeien van de NRM schilderen: men kan de eigenaren geen groter plezier doen. Niemand is beter in staat de persoonlijkheid van de winnaressen tot uiting te brengen dan Marleen Felius.

Het bleek een gouden greep van het eerste NRM-bestuur in 1988. Als hoofdprijs voor de algemeen kampioene werd een geschilderd portret in het vooruitzicht gesteld. En wie zou dat beter kunnen maken dan Marleen Felius, die al in 1982 naam had gemaakt toen ze de winnares van de HF-keuring in Zwolle mocht schilderen. Samen met NRM-voorzitter Simon Evenhuis werd in de nazomer van '88 het portret afgeleverd bij Henk en Bertha Blikman in Ruurlo: hun Sonni was de eerste algemeen kampioene. Het werd een onvergetelijke avond, waarbij een bezoek in de weide aan de kampioene en haar dochter Sonni 2 – beide pas met 94 punten bedeed – natuurlijk niet mocht ontbreken. Twee jaar later koos men voor hetzelfde recept, maar toen kwam meteen een probleempje aan de orde. De oude Sonni won immers weer. Felius loste het meesterlijk op: de beide kampioenskoeien posteerde ze in de wei. De uitreiking werd opnieuw een haast ontroerend feest.

De kunstenaar denkt aan de vooravond van de tiende NRM met veel genoegen aan al die keuringsdagen en aan de spanning nadien. Ze spreekt van haar twijfel om enerzijds de winnaressen kenmerkend weer te geven en anderzijds geen klakkeloze projectie van een staatsfoto te leveren. In de ziel van de schilderes is geworsteld met de materie, zo geeft ze volmondig toe. Want in haar lange carrière te midden van het koeienvolk heeft ze ervaren dat een eigenzinnige weergave van een topkoe niet altijd met de hoofdprijs wordt beloond.

De prachtige portretten van die eerste algemene kampioenen zijn tijdens de

komende NRM te bewonderen in de Hall of Fame, ook die van Peinzer 81, de winnares van 1996 – de enige keer dat de NRM-leiding koos voor een alternatief kampioenscadeau. Een begrijpelijke gedachte, maar al direct kwam men tot 'bezinning'. Om de collectie compleet te maken heeft Marleen Felius aangeboden vanaf een foto alsnog een schilderij van de Drentse donkere F16-dochter te maken en het aan te bieden aan de eigenaar. Een geweldig aanbod. In 1998 koos men voor een uitgebreid aanbod: de algemeen kampioene zou op doek geschilderd worden, de overige kampioensdieren in aquarel. Bovendien: in de nacht tussen de beide keuringsdagen werd haar gevraagd een schets van de koppen van de winnaressen te maken, zodat die – ingelijst en wel – tijdens het slotdefilé op de tweede dag konden worden overhandigd aan de eigenaren. Het bleek een schot in de roos, maar ook al stond Anno Fokkinga haar trouw ter zijde, het karwei bleek te omvangrijk voor een nacht.

Ook de presentatie kreeg een nieuw tintje: alle eigenaren en hun families werden uitgenodigd in Utrecht, waar toen

Mat 72, de roodbontkampioene van 1998

Sabina 17, de algemeen kampioene van 2000

en ook later bleek dat zo op het oog harde boeren een brok in de keel en soms zelfs een traan in het oog kregen bij het zien van de weergave van hun lievelingskoe. 'Hij is het precies', klonk het meer malen.

In haar streven naar originaliteit heeft Marleen Felius in de loop van de NRM-geschiedenis getracht nieuwe elementen aan te brengen in haar werk. Zeker toen Fior Juror Iota van Jan Schep in Bergambacht ook een tweede titel won vroeg haar weergave om nuance.

'Tegenwoordig ga ik na de keuring naar de eigenaar om de koe in het weiland te observeren, terwijl ik soms een detailschilderij van de kop maak', vertelt Felius. 'Maar,' zo zegt ze, 'ik blijf de kandidaten ook in de ring tijdens de kampioenskeuring nauwlettend volgen. Ik probeer al in een vroeg stadium de winnares te vinden en foto's van mijn favoriete te maken, voor de professionele fotografen zich op de koe werpen. En gelukkig:

Samen met NRM-voorzitter Simon Evenhuis werden in 1998 de kenmerkende kopstudies uitgereikt

mijn instinct heeft me al enkele malen de goede keus doen maken.'

Ach, alle NRM-kampioenes hebben een eigen plekje in het hart van de schilderes, die tegelijk de 'koeienweter' van de wereld is genoemd. Maar de algemeen kampioene van 2000, de roodbonte Sabina 17 van Herman Schrijver in Terwol-

de, vervult haar nog altijd met weemoed. De jonge, stralende winnares – niet alleen van Nederland, maar ook van Europa – moest tijdens de MKZ-crisis van 2001 immers afgemaakt worden: preventief geruimd. Wanneer Marleen Felius over haar vertelt, blijft ze dat met moeite doen. Ze heeft de koe een eigen

beeld verschaft in het boek 'De koe', dat ze weer samen met Anno Fokkinga maakte. Naast de titelpagina is een schitterend portret van Sabina afgebeeld.

Reimer Strikwerda

Drieluik over fokprogramma's CRV: jongste project van Felius

Marleen Felius schilderde behalve voor de NRM ook voor tal van andere opdrachtgevers, waaronder voor CRV Holding. Dit voorjaar rondde ze haar jongste project af: een prachtig drieluik waarin alle acht rassen naar voren komen waarvoor CRV wereldwijd fokprogramma's voert.

In ieder deel van het drieluik voert een ander ras de boventoon. Zo is er een luik waarin Fleckvieh (met Tsjechische stieren van CZ Delta als model) extra in het

oog springt, een luik waarin de Jersey-stieren van het Nieuw-Zeelandse Ambreed de hoofdrol spelen en er is het deel van het drieluik waarin Holsteinstieren de meeste aandacht trekken. Omdat leden en klanten van CR Delta en VRV vooral betrokken zijn bij de Holsteinprogramma's komen van het laatstgenoemde deel komend najaar posters beschikbaar.

Holsteindeel van het drieluik

